

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izšla vsak četrtek in velja s poštno vredno v Mariboru s polnjenjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četrt leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge Evropejske države 6 K. — Kateri hodi sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Če „Kotlarskega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Korodica cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Korodica cesta št. 5, sprejemni kabinet. — Inzerati se plačujejo od enostopne petstotevine za enkrat 48 vin., ali kar je več, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala znamenja“ stane beseda 10 vin. — Inzerati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezapete reklamacije so polnične proste.

Pripravljajmo se!

Ni dovolj, če podpisujemo jugoslovansko deklaracijo in če gremo na shode. Treba se je tudi prav temeljito pripravljati za našo Jugoslavijo. Kako pa?

Nobeno slovensko poselstvo ne več v tuje roke! Če je kaj kje napredek, povejte to našim ljudem. Na sto in sto Slovencev išče se-đa posestev in hiš v nakup, tem bolje je pa, ako moreš spraviti kako nemško posest v naše roke.

Prvi tina bo Slovenec, potem še le Nemec! Če vidiš, da je Slovenec v težavi, pomagaj mu. Nemec pride šele pozneje na vrsto.

Slovenec, ne v tujino! Delavec, hlapec in dekle! Ostanite doma. Tujci vas samo izmzgavajo. Na stare dni vas pa pošiljajo kot berače nazaj v domači kraj. V Jugoslaviji bomo nujno potrebovali slehernega našega brata in sestro. Za vse bo dovolj zasluga, kruha in strehe. Proč od tujcev!

Solajmo, izobrazujmo se! V Jugoslaviji bomo potrebovali izobraženih, prebranih ljudi. Torej izobrazujmo našo mladino! Če bomo visoko izobražen narod v vseh strokah, bo svetlo jugoslovansko kmetijstvo, obrt, industrija in vse druge panoge. Bogata je naša jugoslovanska domovina na vseh prirodnih zakladih. Izrabimo jih!

Tako si jaz mislim, se nam je treba pripravljati za Jugoslavijo, katera pride tako gotovo, kakor nastane vsak dan noč in napoči tudi vsak dan jutranja zora.

Kaj je novega po svetu

Na Dunaju barantajo za državni zbor. Ministrski predsednik pl. Seidler bi rad spravil pod svetlo začasni proračun. A Seidler, ki smatra Slovence samo za narod sužnjev, ne more dobiti večine v zbornici. Zvesli so mu samo Nemci v zahvalo, da jim je Češko raztrgal v okrožja, kakor so mu Nemci prepisali in ker je začel zopet znova — preganjati Jugoslovane. Poljake snubijo Nemci in vlada. A Poljaki stavijo za pogoj za vstop v vladno večino velike zahteve: Samostojno poljsko kraljestvo! Teza pa jim Nemčija noče dati. Jugoslovani pa s sedanjem vlado, ki tako v prah tepta najsvečje naše pravice, sploh ne marajo imeti nič opraviti. Dr. Korosec in dr. Vukotić, ki sta bila v soboto povabljeni k Seidlerju, sta izjavila, da bodo stopili proti sedanjim vladnim najostrejšo opozicijo. S Čehi bodo nastopili skupno proti vladi in Nemcem. Čehi slejkoprej vsirajo ob strani Jugoslovancev v tem boju. Ukrajinci se še niso izjavili, tirolski Italijani tudi ne marajo sedenja vlade in Nemcev. Tudi socialni demokratje niso nič kaj pripravljeni iti z vlado in Nemci čez drin strano. Državni zbor je nameravala vlada sklicati dne 25. junija. A iz te muke iz prej omenjenih razlogov ne bo kruha. — Tudi delegacij se menda ne bo tako kmalu. Grof Burian se je v soboto posvetil z dr. Korosecem. Govorila sta ob tej priliki tudi o Jugoslaviji. Dne 10. j. m. je grof Burian odpotoval v Berlin, da se pomeni z nemškimi državniki o zahtevah Poljakov.

Nemalo presenečenje je nastalo v Nemčiji in v vsenemskih avstrijskih krogih radi skupnega sklepa četverosporazumovskega vojnega sveta v Verajlu na francoskem, kateri določa da se mora delovati za ustanovitev samostojne države za Poljake, Čehoslovake in Jugoslovane — Anglija, Francija, Italija in Amerika smatrajo ustanovitev teh držav kot vojni cilj. Nadalje so si te države zapisale kot eden glavnih ciljev: Avstrijo je treba ločiti od Nemčije. Na kak način mislijo to naštvo sovražniki izpeljati, še niso do sedaj natanko povedali.

V Ukrajini so se kmetje vzdignili zoper Nemce, ki zelo oholo in neusmiljeno gospodarijo v tej deželi. Kmetje so vlaško organizirali, zažigajo vasi, skladišča in gozdove ter uničujejo žitna polja.

več so učitelji vredni, ki za vzgojo mladine skrbijo; zakaj ni dovolj, otroka le poučiti, treba je še bolj, ga od hudega odvajati in k dobremu privajati. Mladja pri-vađa je stara podkev, ki je človek lahko ne izgubi Blagor mladeniču, ako modre učitelje in ravnatelje najde, kateri so mu mili očetje, ki so hudi, pa tudi dobri, vse po modrosti o pravem času, tako, da jih mladina spoštuje, ne pa, da se jih boji. Učitelji, kateri ve svoj mladino za potrebno vednost in krepost oživljati, in ji vcepiti tudi moško vedenje in stanovitnost, tak učitelj je vreden sto centov zlata; jedna njegovih besed učenca več izda, kakor drugih cela pridiga. Tak dušni oče vzbuja v svojih učencih visoke misli in blage občutke, kaže izvrstnim glavam oti- slavnega dejanja in če je žive vere mož in sveti z lučjo sveta vere učenecem v prihodnost, jih prav lahko z nekoliko besedami za časnost in večnost o- skrbijo: vse svoje žive dni ga bodo hvalili. Mladeniču drugi starši so njegovi učitelji in blagor mu, kdor dobrim, modrim učenikom prida v roke. Oče in mati izredita človeka, izučita kristjana, moža po volji bo- žji, osrečita narodo, storijo mladino voditelji, ako so mladini prava luč, katera sveti in ogreva!

Naš g. Vračko na je vedno tudi sporazumno de- loval z dušnim pastirji. V medsebojni ljubezni so požirali drug drugega, mladini dajali vzvišen zgled in s poukom ljudstvu neizmerno hasnili. Odkrita lju- tezen in nerazdružljiva edinstvo med učiteljstvom in duhovščino je zlata vredna. Žalibog, da danes ni povsod več tako. Učitelji, ki so se zapisali našim na- rodnim in verskim sovragom ter so postali največji sovražniki napredka in omike slovenskega ljudstva, pa kopljejo danes posebno na jezikovni meji vedno

Nemci in Madžari, ki nem Slovane ve- dno očita, da hočemo razkosati Avstrijo, se sami kosajo. Nemci bi radi, da bi prišla Dalmacija pod Madžare, Galicija pa pod Poljake, da bi tako Slovani v državnem zboru ne imeli večine. Madžari pa delajo sedaj ta le načrt: Dalmacija bi se naj pri- klopila Hrvatski, Bosna in Hercegovina pa bi naj prišla pod ogrske krono. Tako bi razlagali Madžari rešitev jugoslovanskega vprašanja. Pa ne leš, Ja- ra! Jugoslovani hočemo celo Jugoslavijo! Ne pedi naše zemlje ne odstopimo ne Nemcem, ne Madžarom in ne Lahom!

Na bojiščih se zopet pripravljajo velike re- šitve. Na Laškem se bo laje pričel te "ni krva" bojni pot z novo. Nemški listi pravijo da so pričeli Lahu z ofenzivo, četverosporazumovi lista pa trdijo, da bo u- davila avstrijska armada nad Lahu. Topovi se grmi- jo pri Asiagu in ob Plavi. — Na francoski fronti pa še nemška ofenziva proti Parizu ni popuščala uspe- ha. Na sedanjem ofenzivnem odseku so Nemci oddal- jeni od točk, ki so jih imeli zasedene leta 1914. Se- danje 30 km. Amerika pošilja številne čete v Evropo. Njene vojaštvo je sveže in dobro preskrbljeno. Vro- ni francosko-angelski poveljnik general Foch bo ba- je tekom prihodnjega tedna vrget novih 80 divizij proti Nemcem.

Poostritev rekvizicijskih naredb.

V prehranbenem svetu je vlada te dni predložila načrt nove naredb, s katero se ima zelo poost- riti določbe za rekviriranje.

Vlada ima že dolgo na piki domače mline (žr- mlje) vseh vrst. Ze z naredbom od dne 29. septembra 1918 je notranje ministrstvo prepovedalo te mljave, a brez zakonite podlage. Zda uporabljala vlada poobla- stilni zakon, ki ga ji je vladna tudi iz nemških kmet- skih poslancev sestavljena večina slepo dala v roke, in hoče z novo naredb omejiti uporabo teh mlinov.

Mlini bodo popisani in le v skrajno izjemnih slučajih in pod posebni- mi pogoji se bo dajalo izredno dovoljenje, da se jih sme uporabljati. Vlada že danes dvomi, je-li se bodo ametovalci te prepovedi držali. Zato si pridrži pra- vico, da porabo onemogoči n. pr. s tem, da en važen del vzame iz stroja ven. To je isto, kakor če bi mlin

hušji prepač med ljudstvom in učiteljstvom. Nem- žurski učitelj in verski odpadnik je tisti, ki ugonab- lja naš rod.

Ivan Vračko je vzgojil tudi svoje otroke v do- brem duhu in je tako dal vzvišen zgled mnogim svo- jima tovarišem. Sin Evald je župnik v St. Ilju v Sl. gor., Ivan je c. kr. profesor v Celju in druga dva sinova sta tudi spoštovana Slovence. Hčerka Ela je poročena z učiteljem g. Šerona, šolskim voditeljem v Ptiju.

Jubilantu, ki je še čil in zdrav na duhu in na telesu, kliče „Slov. Gospodar“, čigar stalni naročnik je dolgo vrsto let:

Slavljenca naj Bog živi!

„Pranger“

(Januš Golec.)

(Dalje.)

Tukaj se ni upal nikdo izpod krita krova do solnčnega vzhoda ne. Ranjenci so stekali in javkali na trgu boja brez vsake pomoči. Se čuvaj, Gerzina- tov Juzl, se je potuknil nekam za večna vrata, ne- meneč se za sanitetno službo. Ko so se usuli ter po- sinili obilni solnčni žarki v podsrečko pokrajino, je hušila Bračunova Neža iz hiše s piskrom hladne vode, da opere in zamoči telesne vrzeli domačih žr- tev.

Po trgu je zakrilatila globoka žalost vsled za- stonj prelite krvi, pa še bolj radi preselitve domovin- oko pravnega častnega občana — prangerja. Može

LISTEK

Nadučitelj-veteran — Ivan Vračko.

„Kateri jih veliko v pravičnosti poučijo, se bo- do svetili, kakor zvezde na vekov veke.“ Sv. pismo.

Prihodnji torek, dne 18. junija, slavi g. Ivan Vračko, v pokojeni nadučitelj na Pobrežju pri Mari- boru, svojo 80letnico. Rojen je bil dne 18. junija l. 1838 pri Sv. Stefanu pri Smarju kot sin kmetiskih staršev. Njegov brat je bil tam župan okrog 30 let. Študiral je realno gimnazijo v Celju. Služboval je kot ljudskošolski učitelj na mnogih krajih Slovenskega Stajerja in tudi na Koroškem. Skupno je bil nameš- čen g. Vračko na 14 mestih. Dolga leta je bil nad- učitelj v Leskovcu v Halozah. V pokoj je stopil leta 1897 radi bolehnosti.

G. Vračko je bil vzor ljudskega učitelja. Pov- sod, kjer je služboval, je bil radi svoje skromnosti, ljubeznivosti in vzornega poučevanja zelo priljubljen. Velik del naroda na Slov. Stajerju in na Koroškem se hvaležno spominja svojega učitelja g. Vračkota. Šolsko dečo je vzgojeval naš slavljenec v strogo krš- čanskem duhu in ji vcepil v mlada srčeca ljubezen do domovine in kmetijskega stanu. Bil je v vsakem o- ziru pridni učitelj, kakoršnim je naš nesmrtni Slo- vsek peval hvalo in slavo. O nadučitelju Vračku vel- jajo besede, ki jih je večkrat povdarjal veliki naš slovenski apostol:

„Zlati nauk več velja, kakor zlat denar. Pa še